УДК 629.735.018.7.015.3.025.1

О.К. Луценко, В.Ф. Нестеренко
(Кафедра військової підготовки
Національного авіаційного університету, Україна)

Безпека цивільних аеропортів під час воєнного стану

Пропонується вирішення проблеми безпеки цивільних аеропортів, які під час воєнного стану переходять під контроль військових. Визначено основні ризики, пов'язані зі спостереженням за військовою активністю з прилеглих житлових районів, і запропоновано шляхи їхньої нейтралізації.

Вступ.

Під час воєнного стану цивільні аеропорти переходять у підпорядкування Повітряних сил Збройних сил України для виконання бойових завдань. Цей процес є необхідним для забезпечення оперативної підтримки військових дій та мобільності військових підрозділів, але він також створює низку проблем і викликів, оскільки такі аеродроми не були спочатку призначені для військових потреб. Однією з ключових проблем є можливість спостереження за військовою діяльністю з прилеглих цивільних територій, що може бути використано ворожими агентами для збору розвідувальної інформації.

Проблеми спостереження з цивільної інфраструктури.

Цивільні аеропорти часто розташовані поруч із густонаселеними міськими територіями та житловими кварталами, що дає можливість спостерігати за діяльністю аеропорту з висотних будівель. Зокрема, це стосується багатоповерхових будинків, з яких відкривається прямий огляд на злітно-посадкові смуги, ангари та інші критичні об'єкти аеропорту. В умовах воєнного стану такі об'єкти можуть бути перетворені на військові бази, що робить їх привабливими цілями для ворожих розвідувальних операцій. Прилеглі будівлі можуть використовуватися ворожими розвідниками для зйомок, спостереження та передачі даних, що становить серйозну загрозу безпеці військових операцій.

Використання цивільної інфраструктури для ворожих розвідувальних операцій є серйозною проблемою через відкритий доступ до інформації, яку можна зібрати з таких позицій. Наприклад, спостерігачі можуть фіксувати кількість і типи літаків, що злітають і сідають, час їхньої активності, характер вантажів або навіть присутність конкретного військового персоналу. Ці дані можуть бути використані ворогом для оцінки військових спроможностей, планування ударів по аеропорту або інших стратегічних дій. Крім того, сучасні технології дозволяють вести спостереження за допомогою дронів, які можуть залишатися непомітними і вести запис з високою роздільною здатністю.

Додаткові ризики та виклики.

Окрім можливості безпосереднього спостереження, існують інші фактори, що підвищують ризики використання цивільних аеропортів для військових цілей. Наприклад, відкритий доступ до інтернету дозволяє звичайним громадянам, які не обов'язково мають ворожі наміри, ділитися фотографіями або відео в соціальних мережах, що може ненавмисно сприяти витоку важливої інформації. Такі публікації можуть привертати увагу ворожих розвідок, які активно моніторять соціальні мережі в пошуках корисних даних.
Крім того, сусідство цивільних і військових об'єктів підвищує ризик ворожих ударів по аеропорту, що може призвести до жертв серед цивільного населення. Атака на аеропорт, який одночасно використовується для цивільних і військових потреб, може спричинити значні руйнування і гуманітарні наслідки, що також є викликом для планування оборонних операцій.

Щоб запобігти спостереженню та збору розвідувальної інформації з боку противника, необхідно вжити низку заходів:

1. Встановити додаткові бар'єри або жалюзі та обмежити видимість з сусідніх багатоповерхівок;

2. Системи радіоелектронної боротьби, щоб порушити запис і передачу інформації. Впроваджуйте системи виявлення та нейтралізації безпілотників, які можуть бути використані для збору даних;

3. Залучайте правоохоронні органи до моніторингу підозрілої діяльності в районі. Встановіть системи відеоспостереження в аеропорту та навколо нього для виявлення підозрілих осіб і запобігання спробам збору розвідувальної інформації;

4. Тимчасово обмежити доступ до висотних будівель, що виходять на територію аеропорту, під час проведення важливих військових операцій. У випадках надзвичайної небезпеки мешканців будинків можна тимчасово відселити;

5. Інформувати навколишнє населення про можливі небезпеки та закликати його до співпраці у боротьбі з ворожими агентами;

6. Використання маскувальних сіток, димових завіс та інших засобів для приховування реальної військової діяльності. Застосування заходів дезінформації, спрямованих на введення противника в оману щодо розташування та пересування військових підрозділів;

7. Будівництво тимчасових споруд або об'єктів, які обмежують видимість критично важливих об'єктів аеропорту. Наприклад, тимчасові стіни або конструкції, що приховують злітно-посадкові смуги або зони технічного обслуговування;

8. Створення фальшивих об'єктів, таких як макети літаків або іншої техніки, щоб збити з пантелику потенційних спостерігачів і ввести противника в оману щодо реальної кількості та розташування військових об'єктів.

Висновок.

Безпека цивільних аеродромів, підконтрольних Повітряним силам Збройних сил України, в умовах воєнного стану є важливим завданням, яке потребує системного підходу. Враховуючи ризики, пов'язані зі спостереженням

з прилеглих житлових районів, необхідно реалізувати комплекс заходів для мінімізації загрози та забезпечення надійного захисту військових операцій.

Список літератури

1. Петров О.В., Іваненко С.М. "Безпека авіаційних об'єктів в умовах воєнного стану". Київ: Національний авіаційний університет, 2021. – 320 с.
2. Сидоренко В.М., Гончарук І.А. "Протидія розвідувальним загрозам у військовій авіації". Харків: Видавництво "АвіаПрес", 2022. – 280 с.
3. Захаров П.О., Мельник О.С. "Радіоелектронна боротьба та захист військових аеродромів". Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. – 290 с.